

v evropské politice (17.6. – 23. 6. 2019)

Událost týdne:

19. června oznámila skupina mezinárodních vyšetřovatelů v nizozemském Nieuwegeinu, že v souvislosti se sestřelením malajsijského letounu na lince MH17, kvůli němuž v roce 2014 zemřelo na východě Ukrajiny 298 lidí, budou souzeni Rusové Igor Girkin, Sergej Dubinskij a Oleg Pulatov a Ukrajinec Leonid Charčenko. Čelit budou obžalobě z vraždy. Soud bude zahájen 9. března 2020 a konat se bude v Nizozemsku. Vyšetřovatelé chtějí požádat ruské úřady, aby umožnily výslech obžalovaných, na něž byl vydán i mezinárodní zatykač. Vydání ruských občanů ze strany Moskvy je však nepravděpodobné. Ruský prezident Vladimir Putin oznámil, že se závěry vyšetřovatelů Rusko nesouhlasí, neboť nebyly podloženy žádnými důkazy. Skupina vyšetřovatelů již loni došla k závěru, že letoun byl sestřelen raketou země-vzduch Buk, která byla odpálena z prostoru ovládaného proruskými separatisty.

18. června informovala agentura ČTK s odvoláním na agenturu Reuters, že německá metropole Berlín se rozhodla zmrazit výši nájemného ve městě na pět let. Reagovala tak na rozhořčení obyvatel nad rostoucími cenami bydlení, které se v německém hlavním městě od roku 2011 téměř zdvojnásobily.

20. června schválili prezidenti a premiéři unijních zemí na summitu v Bruselu dokument "Nová strategická agenda 2019-2024", který bude základním podkladem pro práci nové Evropské komise. Dokument mezi strategické priority řadí ochranu občanů včetně funkční ochrany vnějších evropských hranic, rozvoj silné ekonomiky či zrychlení přechodu k obnovitelným zdrojům energie a diverzifikaci dodavatelů. Dokument vyjadřuje podporu multilateralismu. Státy se během summitu také jednomyslně shodly na prodloužení hospodářských sankcí vůči Rusku o další půlrok, neboť Rusko podle nich stále nedodržuje minské mírové dohody cílící na uklidnění konfliktu na východě Ukrajiny.

20. června rozhodli britští poslanci, že o post předsedy Konzervativní strany se utkají favorit a někdejší ministr zahraničí Boris Johnson a aktuální šéf diplomacie Jeremy Hunt. Vítěz vystřídá ve funkci předsedkyně strany i premiérky Theresu Mayovou, která se rozhodla rezignovat po neúspěchu brexitových jednání s EU. O vítězi rozhodne korespondenční hlasování asi 160 tisíců členů vládní Konzervativní strany. Johnson je dlouhodobým příznivcem brexitu a slibuje vyjednání lepší rozlukové dohody s EU. Hunt naopak před referendem prosazoval setrvání v Unii, pak se ale připojil k stoupencům brexitu. I on slibuje vyjednání příznivější dohody. EU však další jednání o již vyjednané dohodě rezolutně odmítá.

20. června proběhla tradiční beseda ruského prezidenta Vladimira Putina s občany, kterou přenášely všechny hlavní celostátní televize. Putin čelil otázkám nespokojených občanů týkajících se inflace, nízkých rodinných rozpočtů, nedostatku pracovních příležitostí, nevyhovujícímu stavu zdravotnictví či nízkých platů učitelů a zdravotníků. V reakci ruský prezident slíbil růst reálných příjmů, investice do zdravotnictví a školství či rozvoj infrastrukturních programů.

23. června zvítězil v opakovaných volbách starosty Istanbulu Ekrem Imamoglu z opoziční Lidové republikánské strany (CHP), který vyhrál i v anulovaných březnových volbách. Soupeř z vládní Strany spravedlnosti a rozvoje (AKP) Binali Yildirim již Imamogluovi pogrataloval. Vítězi poblahopřál i prezident země Recep Tayyip Erdogan. Březnový výsledek voleb byl zrušen kvůli stížnosti AKP na neregulérnosti voleb.

Telegraficky

- Dne 18. června uznal Soudní dvůr Evropské unie stížnost Rakouska týkající se chystaného zavedení mýtného pro osobní automobily na německých silnicích. Podle Rakouska by bylo mýtné vůči zahraničním řidičům diskriminační.
- Dne 20. června odsoudil maďarský odvolací soud čtyři obžalované v případě úmrtí 71 migrantů v chladičím voze doživotním trestem odnětí svobody.

